

8 CENTESIMI

2 P A R E

2 HELLET

Prešbrojba za Monarhiju iznaša 4 K za 3 mjeseca. Pojedini broj 9 pare.

Abbonamento per la Monarchia: Corone 4 per 3 mesi. Un singolo numero 9 cent.

Abbonament für die Monarchie vierteljährig 4 K. Einzelne Nummer 9 Heller.

OMNIBUS

Intanz svaki utork i subota u 6 satil u jutro.

Face ogni Martedi e Sabato alle ore 4 ant.

Ercheint jeden Dienstag und Samstag um 4 h vorm.

Za uvrtene bjava u Malom oglasniku plaća se za svaku rič 2 pare. Najmanja primojba 30 p.

Per le inserzioni d'avisini «Notiziari d'affari» si paga per ogni parola 2 cent. Essa minimale 30 centesimi.

Jedes Wort im «kleinen Anzeiger» kostet 2 h. Die niedrigste Tact 30 h.

Vlastnik i izdavač: TISKARA LAGINJA I DR.

Uprava i uredništvo — Amministrazione e Redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA i dr., PULA — Via Ginlia br. 1.

Odgovorni urednik: JERKO MAHULJA.

Izborne vijesti.

Svi na subotnju skupštinu!

Dojduće subote dne 20. t. mj. u 8 sati na večer obdržati će se u velikoj dvorani (Sokola) »Narodnog Doma« treća javna izborna skupština.

Sudeć po zanimanju što je uzelo maha među našim pukom bit će buduća skupština veličanstvena.

Neka, neka, samo tako dalje! Neka lakre vrcaju.

Što je veća zloća i himbenost Talijana, to veća ima biti svrjet našeg prava i naše dužnosti prema narodu našem.

Javna skupština.

Javna skupština od prošle nedjelje je bila krasna: izbornika dvorana i galerije pune, govornici vatreni i pučki, slušatelji ratoborni i pripravnici.

Skupština je bila najavljena za 10 sati, ali je počela tek u 10¹⁵. Od devetog sata dalje dolazili su već izbornici, koji su našli već u dvorani naše ljude pri radu oko reklamacija.

Izbornici ili bolje oni koji znadu da imaju pravo takovima biti, pitali su jesu li uneseni u izbornu listinu. Mnogo, vrlo mnogo ih je ispuštenih i ti su se srdili, psovali i kamoru i njezin način varanja.

Tako je to išlo do početka skupštine. Nije čudo dakle, ako je ova bila vatrena. Dva radnika sa krijepkim i značajnim izrazima davali oduška svom gnevu nad dušmaninom.

Prisutni su burno povladjivali svim govornicima.

U 1/2 12 je skupština bila zaključena.

Pred »Narodnim Domom« se je iza skupštine razvila zanimiva i žestoka debata između jednog pristate socijalističke stranke i jednog našeg kršnog dalmatinca, koji je sedam godina bio u socijalističkom taboru.

Te je debate bilo kr j, kada je naš dalmatinac izustio ovo: »Znam ja dobro, kakovi ste vi majstori i kakovi su vaši vodje. Dosta mi je bilo, dovolje: do g rla nastio sam vas se, zgadio me je vaše ponašanje. Dosta sam amo (k hrv. pučkoj stranci), kamo me krv zove rođjena«.

Na te riječi je socijalista postao bijesan, stao so odalčevati i — prijetiti.

Preduvjeti su dati, te će izborna borba biti ljuta i zanimiva. Hrvati se je ne boje, dok je njima na ramenu glava.

Sirota -- šuti!

«Giornaletto» šuti, ne piše o izborima ništa. Rec bi da je siročina na velebnom čudu, što će, kako će, u koje će udarat talambase. Njegova čitača talijanska publika je razdvojena: jedni su uz Rizzi-ja a drugi, »nadobudna« mladost, ga nemare, jer da je — ostario, da nije konsekventan. Oni kažu da je Rizzi politički

kamaleont, koji mijenja boju polag ambijenta, u kome se slučajno nalazi.

Pristate Rizzi jeve kandidature obdržavaju izborna sjela u užem krugu i va večere u »Gabinetto di lettura« pri spuštenih ruloa. Zaboravili su — a imade i ljecnika među njima! — da se dan danas vidi i kroz neprozirna tjelesa. Malo ih je, pak se sakrivaju, jer ih je sram.

Mladi — takozvani disidenti — larmaju, larmaju, ali na koncu konca će također oni prignuti šiju u jaram Patrije, a Albanoše će ih s bičem postjenja, na kojeg se oo poziva, u ruci pognati u skupni tor.

Dok se to oedogodi je naš vrli »Giornaletto« osuđen silom okolnosti na muk. On bi znao već što javljati, to znamo mi dobro, koji mu poznamo za čud i dlaku, ali tako mora biti u dijeliti, nemajme da spravi u želudac nego lahke stvarčice, koje mogu — pasati.

Izborna borba.

Najmučniji posao izborne agitacije i priprave je svakako pregledavanje imenika izbornika, sastavljanje reklamacija i slično. Kratak je rok a posao opsežan. U određeno doba od 14 dana je u gradu, kakav je Pula, nemoguće svršiti ga u redu.

Kada mine 16. t. mj. rok reklamacija, bacit će se naša stranka na širu izbornu agitaciju putem skupština, sastauka, dogovora i poučavanja. Ovo zadnje mora uslijediti u manjim grupama sve do pojedinca. Svaki od naših, koji je upućeniji u važnost predstojećih izbora, neka se makne, neka radi, upućiva, podičie i drži živu vatru rodoljubne dužnosti u svojem krugu. Tako valja raditi u kući, na polju, u radionici, na šetnji i svagdje gdje se nadju makar dva naša skupa.

Ako budemo svi u inili svoju dužnost i to ne više, no što nam sile dopustaju, ali toliko svakako, onda je uspjeh osjurgan.

U to ime na rad i to živo!

Naše žene.

Vite puta se je opazilo ali nigda dobro ocjenilo i pohvalilo, koliko su kadre bile u raznim izbornim borbama učiniti za narodnu stvar naše vrle hrvatske majke, žene i hćeri. Na trgu, kod fontane, u susjedstvu i drugdje običaje se među njima razmahati veoma živa debata o izborima i ti ih oooj stranci. Osobito to to događja, kada dodju skupa ženske raznik »političkih« struja. Vrlo se često događja da žena probuđi već zamilo narodno čustvovanje u svom drugu jčegj spola te da taj njezin uvip odlučno djeluje na muškarca, koji je bio inače već odlučio da neide ni na skupštine ni na glasovanje.

Uvjereni smo da će Hrvatice i ovog puta doprinijeti svuj dobar dio djelatnosti u ovu velevažnu izbornu borbu, iz koje mora sjajno uzdići se k toplom suncu trobojnika sveta.

Koš reklamacija.

Prekjučer, nedjelju, rad o se je u »Narodnom Domu« i cijelo poslije podne oko reklamacija. Posla je bilo pune ruke a voljnih i hitih mladih radnika svijuu struka do pedeset.

Naša je stranka u sve predala — ko o samostojna reklamacija, od kojih više od 500 takovih za unos ispuštenih naših izbornika a nekih 300 za izbris manjine tih, podanika, takovih koji još nisu propisanu godinu dana ovdje, takovih koji još nemaju 24 godine, takovih kojih nema više ili u Puli ili među živima i takovih koji su pod konkursom.

Čuje se da nisu socijalete pripravili niti sto reklamacija a i kamorati ništa više od njih.

Pa šta imadu oni da reklamuju! Ta oni jesu sastavili listinu, pak valjda nisu sami sebe izpustili! Tako ludi ipak nisu!

Naša stranka je učinila što je mogla a možda i više. 1907 nije bilo s naše strane nego do 500 reklamacija.

Ako se smije uporedjivati konačni uspjeh po radu reklamacijom, onda — ti si Rizzi frigan.

Da tako bude — svi momci na noge!

Izbornički! Ne radi se o Laginji nego o tebi i djeci tvojoj!

Mjesne vijesti.

«Talijanstvo» Pule.

Grad Pula s okolicom broji 53.414 stanovnika, ratna mornarica 10.268. Kopnena vojska sa topničtvom 3272, domobranstvo 873. Ukupno 67.827. Okolina broji 117.18. Po tomu grad zajedno sa vojničtvom ima 56.109.

Od toga treba odbiti: 1. vojske ukupno 14.434; 2. obitelji koje pripadaju ratnoj mornarici 3121; 3. kopnenoj vojsci 650; 4. radnika u arsenalu ratne mornarice 7914; 5. njihovih obitelji 14.725; 6. umirovljenih sa svojim obiteljima 1799; 7. činovnika državnih sa svojim obiteljima 1874; 8. radnika u vojsci 100 — Ukupno 44.726.

Ostaje po tomu neodvisnih stanovnika 12.603. Od tih su: Hrvati i Slovenci 2500; Nemci oko 1000; na kraćem boravku 500; pripadnici drugih narodnosti 1898. Kad se sve ovo odbije — onda ostaje nezavisnih Talijana 6805. I to su oni, koji prave uznu glamu i koji hoće da dadu svoj pečat gradu od 67.000 stanovnika!!

Slaveni!

Po svojim slama doprinosite za izborni fond. Prinose prima g. Martin Stalodja činovnik Ist. Posujlitične. Bez novaca nema rata!

Tabor u Alturi.

U spomen prošle četrdesetgodinajice 1. tabora u Istri, obdržavat će se u nedjelju poslije podne 21 t. mj. narodna skupština u Alturi, na kojoj će govoriti narodni zastupnici gg. Dr. M. Laginja i Luka Kirac.

Iz Pule se tog dana sprema u Alturu izlet. Pozivljemo naše, da se mnogobrojni izletu.

Naše trgovce

umoljavamo neka pomognu »Omnibus« oglasima. Mi nemamo fondova ni pomoći od nikuda. Za list, koji zapisa samo 2 pare i koji se badava šalje u okolicu, treba novaca. Iz naroda za narod!

Što je to na sudu u Vodnjaju?!

Doznali smo pred par dana da se na sudu u Vodnjaju sastavljaju zapisnici sa strankama, koje ne poznavaju drugog jezika oim hrvatskoga, isključivo i samo u talijanskom jeziku.

Jednom nije bilo tako loše — i ako nije bilo dobro! — pri vodnjanskom sudu. Sada kada je doglavlak rovinjskog suda čovjek, koji hoće da bude pravedan, a njemu sličan voditelj suda u Vodnjaju, rekao bi čovjek da će se s našim narodom u jezičnom pogledu zakonito postupiti. To smo dapače držali da se zbija i događja, kad tamo na naše veliko čudo nije tomu tako. Mjčete da stvari kreću na bolje, to idu na gore.

Doznali smo dapače da i naše odvijetničke pisarne a osobito jedna, koja se je isticala negda u tom pogledu, zanemarivaju svoju dužnost na tom polju. Dok to razumijemo kod jedne odvjetničke pisarne, z zblbo nas je za srce, kada smo isto čuli i drugoj, koja se uvijek prije u pitanju jezika isticala.

Ali je postalo odvjetništvo kod nas apatično već?

Nemilo nam je pozivati na vršenje svoje narodne dužnosti one, koji bi morali biti svima nama nepokolebivi primjer odlučnosti i intranzigentnosti u pitanjima naše materinske riječi.

Posve naravno je tada, ako talijanski suci osokoljni neoprostivim nemarom naših pravnika počue tobog nehotice ili iz kojeg drugog kojeg razloga, kojih je svaki za nas neopravdan, opet vraćati se na staru stazu.

Zato nek ove riječi idu na adresu suda u Vodnjaju i onu naših odvjetničkih pisarna. Nekoristi li ovo nač ćemo ljude; ljekca, koji će sjegurno djelovati.

Briganti!

Il «Giornaletto» e simili progenie parlando della disciplina che regna tra le file croate sempre e specificamente allora, quando si tratta di dare un potente calcio nel deretano ad aderente civile e liberale nostro secolare nemico nazionale, offende i nostri aderenti con dei epiteti sanguinosi.

A loro impone la nostra compattezza. Non vogliamo dire apertamente da dove essa trae le sue origini, perchè dovrebbero sputare in faccia a se stessi. E cosa fanno allora? Dicono che i nostri elettori seguono la parola d'ordine lanciata dalla direzione del nostro partito senza pensarci sopra, senza commentarla, senza criticarla e senza opporle. Secondo gli avversari i nostri coscienti aderenti seguono gli ordini del partito, perchè — sentite! — perchè sono ignoranti ed incivili.

La genia giornalettiana e consimile ha la spudoratezza infame di trattare d'ignoranti ed incivili i nostri aderenti, il nostro popolo, il nostro contadino, che da secoli tenevano asservito, legato mani e piedi alla gleba, alla terra istriana tutta loro. La nostra gente non era sino a poco tempo fa al mondo che per servire loro signorfi. Scuole croate non si davano al croato. Ogni soffio di libertà indivi-

duale veniva tenuto con delittuosa determinazione lontano da lui. Se per caso qualcuno dei figli di questo popolo passava la soglia della scuola, era già condannato alla perdizione nazionale. Barbaramente lo si tramutava colà in un «gaizzaro» italiano, in un rinnegato. Di questi si serviva — e si serve ancora! — il partito nazionale liberale (?) italiano come di un cane da caccia, che viene lanciato sulla preda.

Quanto peccarono i signorotti capocchia del partito italiano a danno del progresso civile ed economico del popolo croato, deve venir e va ora man mano da loro stessi espulso per fatal destino.

Quanto più essi ci offendono, misconoscono, malmenano e calpestanto, tanto peggio per loro. La secchia va al fondo, finché si rompe.

L'Istria deve gettar in mare la maschera italiana che le copre il volto prevalentemente slavo. È impossibile sostenere contro natura, artificialmente, cosa che non esiste.

Il popolo croato e sloveno è già libero dei pesanti ceppi secolari, che gli impedivano ogni movimento di libertà, di progresso civile ed economico. E dappertutto che si scorge la marcia trionfante della riscossa d'una parte e dall'altra la ritirata logica e fatale.

Ecco Fiume, dove viene precipitato nell'oblio il mangiacroati Zanella! Ecco Gorizia già quasi conquistata dai solerti sloveni! Ecco Trieste «l'italiana» sconvolta e confusa dalle mosse abili e ben ponderate degli sloveni di colà stretti tutti assieme agli altri slavi dimoranti in quella città in mirabile falange sempre pronta all'assalto!

Ecco anche l'Istria nostra con Pola la sua città massima tramutarsi da terra «italiana» in provincia preponderantemente croata con forte minoranza slovena al settentrione.

A pari passo con questo progredire dell'idea slava lo slavo progredisce eziandio nel campo economico e culturale. La opposizione italiana può soltanto procrastinare un po' il nostro rinascimento, ma non lo può eludere. Questo è il cammino fatale della Storia e questa è la nostra Gran Maestra.

Ai briganti che ci privarono per sì lunghissimo tempo del pane quotidiano, della luce del progresso sia questo un sincero: Memento!

Ai miei coetanei!

Giorni fa parlai con un mio vecchio conoscente, con cui sedeva nell'istessa panca alla scuola popolare di via S. Martino. Ambidue siamo nati a Pola da genitori di lingua croata. Lui comprende il croato quale lo parlano i suoi genitori cioè il dialetto. Conoscendomi per tale quale «sono in linea nazionale-politica egli aveva quasi paura di parlarmi. Credeva — mi disse — che io non vorrò trattare con lui, il quale non conosce bene il croato, che in questa lingua e che io quale croato per eccellenza sarei capace — secondo lui — anche a non parlare con lui, cui scorre meglio la lingua in italiano.

Tutt'altro! Non è lui colpa, se a Pola non v'erano e non vi sono scuole pubbliche croate! Non è lui colpa se i suoi poveri genitori non erano in grado per un motivo o per l'altro ad insegnargli meglio la lingua materna! Non è lui colpa se all'arsenale di Pola si parlava

ed insegnava alla scuola dei garzoni soltanto in italiano! Non è lui colpa se sino poco tempo fa il medico dell'ambulanza parlava sempre in italiano! Non è lui colpa... e così via...

Non può il mio conoscente esprimersi bene in croato — ebbero quando avrà ora in mano la scheda elettorale scriveva sulla stessa il nome del candidato croato, la pieghi, la stringa ben bene nel pugno suo calloso, si presenti addì 13 giugno dinanzi alla sua commissione elettorale e là, sempre stretta la scheda in pugno, alza la fronte dica tra se e se: Eccovi il frutto della vostra semente nazionalizzatrice!

E' appunto così che i capi del partito italiano potranno rinsavire e non voler più con barbara violenza imbastardire i figli di genitori croati. Il mal seme tanto profusamente gettato sul campo scolastico in Istria deve portar soltanto frutta velenose e mortifere per chi voleva da esse trarne profitto nazionale italiano.

La reazione deve subentrare ed abbattere tutto il sistema pestifero italianizzante. Dall'Arena.

C. k. notar

Dr. I. SORLI

častar se javiti, da je otvorio svoju notaraku kancelariju u Viale Carrara No. 8/1. (Narodni Dom).

Preporučamo
trgovca mirodija ulja i vina
ANTUNA DOMINISA
PULA Via Marianna, 6.

Svakl dan i nedjelju dobiju se ubijene
KOKOŠI i PILIĆI najjeftinije kod
Tome Hajdinovića, Mervato 69.

Preporučamo mlekarnu
Alois Bratož - Pula
Via Campomarzio, 3.

I. RAZTRESEN
krojač
civilnih i vojnih odieva
Via Giosuè Carducci br. 11.

Preporuča se slavnom občinstvu grada Pula i okolice za zgotavljanje svih vrsti odieva po najvišem kroju. Bogato okladito svakovrstnog sukna. Prosimam također sve vrste popravka kao i čišćenje odieva uz najumjerenu cijenu. Sve radnje obavljaju se točno i savjesno u najkraćem vremenu.

Preporučamo svima našim
trgovinu
mirodija i jestvina
Valburga Živolić
PULA ulica Monte Rizzi, 13
Fihala: ulica Ostilia, 17.

HOTEL BALKAN -- PULA

Plazza Porta San Giovanni, br. 6.

Ukusno uređjene čiste sobe uz umjerene cijene.

Omnibus na svakom pristaništu.

Restauracija uz dobru domaću kuhinju
u kući, prizemno.

Preporučam se uz odlično poštovanje

Sava Jovančević.

KREDITNO I ESKOMPTNO DRUŠTVO

R. Z. s. O. J.

PULA

Plazza Giosuè Carducci 45.

Uredovni satovi od 9—12 prije podne i od 3—6 poslije podne.

- prima a) štedovne uložke i ukamačuje po 4 1/2 %
- b) uložke na tekuci račun.
- c) sedmične uložke na udjele.

Dava članovima predajme i kredite u svrha poboljšanja njihovog stanja i gospodarstva.

Posudjuje svojim članovima kućne štedionice (škrabice).

Obavlja inkase, eskomptuje jmenice i dava informacije u svakom bankovnom poslu.

Svojim članovima daje društvo savjete u svem što se tiče različitih taksa i drugih financijskih poslova.

Ravnateljstvo.

Svakovrstne pečate iz gnmije

izradjuje u vlastitoj tvornici

brzo i jeftino

Tiskara Laginja i dr.

Ulica Giulia br 1.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uložke, koje ukamačuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

FILIP BARBALIĆ - PULA, Via Sissano 12 Via Diana 2 preporuča svoje veliko

Veliki izbor solidnog pokućstva za sobe i kuhinje.

|| MOBILI POKUĆTVO ||

Grande assortimento mobili solidi per camere e cucine.